

CAP

VERNELL

Nº 96

CAPDEPERA - CALA RAJADA

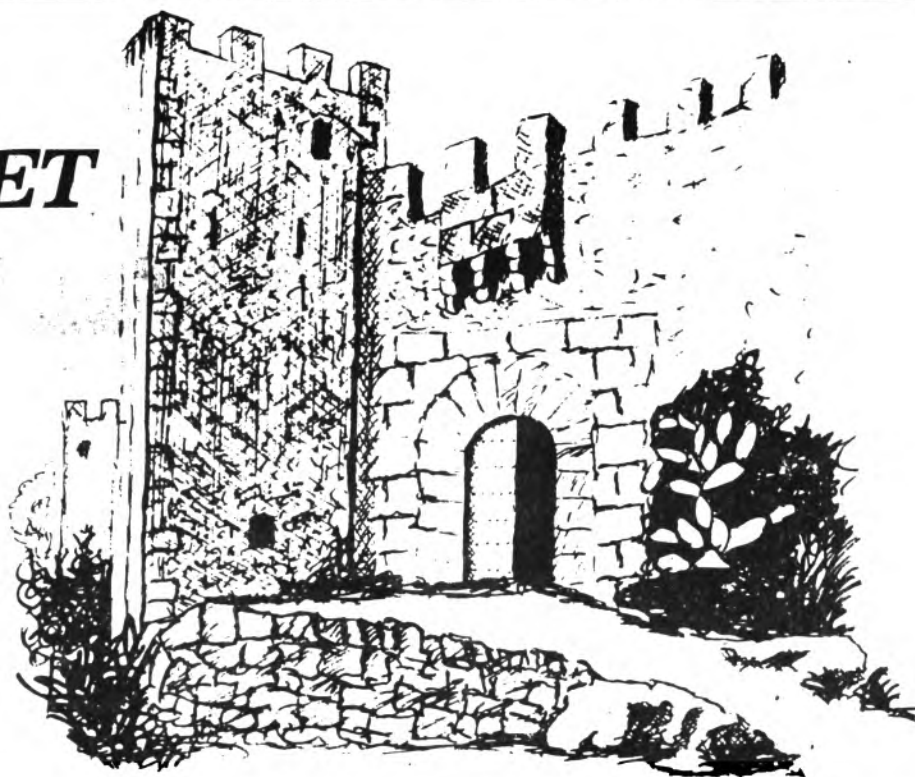
DESEMBRE 1988

CAPDEPERA

Els Reis de Mallorca

PORTALET

SEPARACIÓ MATRIMONIAL

Ara sí que ve Nadal o menjarem torró i nortades i un fred que no és de dir tota arrupida davall set flaçades i el vent xiulant per les retxilleres i el glaç que l'hi escurça fins que no n'hi ha més, ha demanat als Reis ginseng coreà, quin èxit! reposició del Rei Herodes aqueix sí que té una bona còrpora i no aquest poqueta cosa petita menu-dèrcia una altra vegada ambolicada amb el ditxós Portalet i és que n'hi ha que no volen responsabilitats sobretot des que es vol suprimir el cafè amb llet dels pobres ara que amb el triomf de la vaga i la bufetada sindicalista al neoliberalisme socialista no sé si s'atreviran ara que en Gonzàlez i els seus desplaçaments estel·lars, prefereix sindicats groguencs, macilents i aquest temps cru, ventós i ella arrufadeta quin poti-poti! els bars de l'Agulla, la dimissió del Batle, i jo morta de fred amb una bossa d'aigua calenta als peus i el del costat glaçat quin rebumbori! els municipals, el sergent, els polítics que de coses que s'escolten pels cafès que bé que s'hi està calentets de ccs, ànima i ginebra i no el tita freda aquest tot plegat acabarà com la processó de les moixetes, diumenge passat a sortida de missa quin vestit més estrafalari, ridícul, què li deu donar, tan coladet per ella, francès, grec, thailandès, birmà, disciplina anglesa, quines animaladotes! i el Portalet per enllestir tota tremolant, la pell de gallina, les cuixes de gallina, els pits de gallina, el cul de gallina i aquest minso ue no s'adona, 18 de desembre desfilada de models dels creadors locals baixant del Castell quin tuf! baix els llençols irrespirable Portalet que m'han dit que glosàs el signficat de Nadal els homes de bona voluntat, el símbol de la pau cada any vivificat, del retorn de l'esperança de l'unió i munió dels creents tots junts a Continente carretons plens fins vessar impúdicament exhibits orgia de remolatxa empotada, xampany, pols de rentar quins tacons mareta meva! l'aixecaren dos pams que deu ésser així com li fa perdre l'oremus, m'he de concentrar, anem per feina, sempre és el mateix "se li infla

infla, infla, infla
com a globus de festa major".

Compta bigues. Tot adormidet talment un querubí, no si jo i aquest farem trinquis.

AQUEST NÚMERO L'HEM FET:

Joan Nebot
 Mari-Germa Melis
 Joana Colom
 Maria Vives
 Pep Terrassa
 Llucià Sirer
 Mª Antònia Nadal
 Jaume Fuster
 Ani Muñoz
 Antoni Amorós
 Gabriel Torres
 Domingo Chaparro (fotos)
 Gabriel Flaquer

BOLLETÍ DE L'OBRA CULTURAL
 BALEAR

Capdepera-Cala Rajada

DESEMBRE 1988

Via Joan Carles I, s/n
 Capdepera

Dipòsit Legal: 197/80

Imprimeix:
 APOSTOL Y CIVILIZADOR, Petra

Els articles publicats en aquesta
 revista, expressen únicament
 l'opinió dels seus autors.

ELS REIS La Comissió dels Reis s'ha embarcat en l'aventura d'organitzar, per segon any consecutiu, l'escenificació de l'obra "El Rei Herodes". El planter d'actors, direcció, etc. serà bàsicament el mateix de l'última representació. A les nostres pàgines trobareu una informació extensa d'aquest nou intent.

CULTURA Quan estava previst que enguany es destinàs una partida important del pressupost a la Casa de Cultura, el Consell Insular va fer anques enrera. Ara, de bell nou, s'ha aprovat una nova partida del pressupost de l'any que ve i, si no es tornen refer, seran uns trenta dos milions de pessetes els que s'invertiran a Ca's Mestre de Son Not. Hi ha per tapar un bon forat.

CORAL La Coral S'Alzinar que, sense que ningú hagi explicat encara per què, no actuà per Santa Cecília, sí ens oferí, en canvi, un concert el dia de L'Esperança, repetit el dia 22 a Cala Rajada dins el programa "Un hivern a Mallorca" i amb el suport del Patronat Municipal de Turisme. Les obres interpretades foren gairebé tot nadales, essent molt celebrada la recuperació d'algunes peces antigues com la "Salve Montserratina" i "Un noi hermos".

RECORDATORI Insistirem cada vegada. El mes d'abril sortirà el número 100 de "Cap Vermell" i volem celebrar-ho com cal. A part d'una edició especial, ens interessa veure'ns amb els nostres subscriptors i simpatitzants en general. Pensam fer-ho sopant, així que els interessats ens ho poden anar diguent, a fi d'anar prenguent nota.

CORRER El dia 17 d'aquest mes de desembre es celebraren les proves locals pertanyents al Campionat Comarcal de Cros Escolar. No donarem aquí la relació de guanyadors de les distintes categories, perquè seria massa llarg. Basti dir que foren més de cinc-cents els nins participants. Les carreres es disputaren pels voltants del Centre Escolar "S'Auba".

HOMENATGE A les pàgines d'esports en trobareu complida informació. Aquí, simplement, ens limitam a deixar constància de l'homenatge de què fou objecte l'ex-jugador de bàsquet de l'Escolar, en Toni Muñoz. Des de la representació de totes les institucions que hi tenen quelcom a veure, fins a la Banda de Música, tothom va estar al costat d'en Toni el dia 8 d'aquest mes, però, i sobretot, amb ell hi estigué una gran quantitat de públic i els que han estat els seus companys d'equip durant aquests anys passats. "Cap Vermell" s'adhereix també, des d'aquestes pàgines, a tan just com oportú reconeixement públic dels mèrits de qui ha estat un excel·lent esportista però que, sens dubte, és millor persona.

L'ESPERANÇA Els gabellins honrarem la nostra patrona, la Verge de l'Esperança amb els actes ja tradicionals d'aquestes dates. El dia 17, Completes, i el dia de la festa, Missa i Processó. Enguany hi hem d'afegir una interessantíssima conferència d'en Llorenç Tous, el dia 13 en el saló de les Monges. El que faltà fou el concurs de rebosteria que durant tres anys havia organitzat "Cap Vermell". El motiu no és altra que la manca de recolzament popular a aquesta manifestació. I nosaltres, ho tenim molt clar, no volem vogar contra corrent.

PINTURA També amb motiu de la festa de l'Esperança, es fallà el III Concurs de Pintura Vila de Capdepera, amb molta més participació que en anys passats i amb uns premis més sostanciosos. Els guardonats foren: 1.- Antònia Bestard. Obra: "Borne". 2.- Miquela Guardiola. Obra: "Tardor". 3.- José L. González Tudanca. Obra: "Venezia". Pintor local. Nicolau Vives. Obra: "Deslizamiento-tendencia". Les obres han romàs exposades fins a Nadal. Enhorabona als guanyadors.

FESTES Surt aquest número coincidint amb les festes de Nadal i Cap d'Any, en què hom pareix obligat a estar molt content i menjar molt. Així mateix, coincideix aquest número amb el vuitè aniversari de "Cap Vermell". Vuit anys, Criatura! Per tots aquests motius, gatussos de cava i d'emoció, us desitjam el millor del millor que us pot passar l'any que vé. Això és, seguir gaudint de la millor publicació local: "Cap Vermell".

Cartes a Cap Vermell

LLOCS PÚBLICS

Acabo de leer, con cierta prisa, la muy interesante y nutrida entrevista con el nuevo Alcalde, D. Antonio Alcover -en esas consuetudinarias y atractivas páginas centrales de nuestra revista "Cap Vermell" dedicadas a CONVERSES- en la cual se nos da una visión amplia y generosa de sus ideas y realizaciones urgentes y primarias de este bello Municipio.

Dejando ahora de lado comentario general sobre ello, desearía centrar la atención en un solo aspecto:

¿En dónde se hallan estos espacios públicos? ¿Qué áreas o qué zonas son de posible uso general sin entrar en terreno privado?

¿Sería factible que esa Revista, de su digna dirección, publicara, ya, esas zonas concretas para general conocimiento?

Y se agradecería al Ayuntamiento las señalizara, ya, antes de la primavera, que es cuando más se sale a pasear por la campiña.

Es bien hora de que puedan utilizarse por todos. Y paso a paso ir desterrando esos juegos callejeros, con peligro para los propios chicos (atropellos de vehículos), los viandantes (trompazos...) y los bienes particulares (cristaleras...) o públicos (farolas, árboles, plantas...) Los padres debían concienciarse ya de que sitios como la plazuela "dels Mariners", la plazoleta de la Iglesia (con la paloma de la paz enladrillada en el santo suelo), y otros puntos, no son lugares aptos para pelotazos, bicis, patines... Los chicos, campo y espacio... para sus juegos. ¿No es lo mejor?

Con mis gracias anticipadas.

VIANDANTE.

girau fulla...

TERCERA EDAT

A la consideración de Dª Dolores Vázquez Rovira, con el debido respeto:

He leído su escrito publicado en el número 94 de esta revista, correspondiente al mes de Octubre 1988, inserto en la sección "Cartas a Cap Vermell", cuyo contenido respecto a algunas de sus apreciaciones sobre las actividades que vienen desarrollando las asociaciones de la tercera edad, me han llenado de asombro y perplejidad.

A pesar de ello cúpleme manifestarle que comparto plenamente con usted los sentimientos de solidaridad, como haría cualquier persona dotada de un mínimo de sensibilidad y espíritu humanitario, hacia esa ancianidad maravillosa, acreedora del mayor respeto, consideración y estima, llámeses ésta tercera o cuarta edad, otoño o invierno de la vida, pero lo que no puedo admitir y a su vez me obliga a discrepar sobre su modo de pensar, viene determinado en primer lugar por la nula distinción que hace usted entre aquellos ancianos que debido a su avanzada edad, enfermedad, imposibilidad física o simples achaques de la vida, se ven obligados, ya que no les queda otra alternativa, a tener que permanecer reclusos en sus hogares, realizar breves paseos acompañados de sus familiares o permanecer sentados en plazas y jardines, bajo su control y vigilancia -los que tienen la dicha de poder contar con su asistencia y ayuda- y el de aquellas otras personas que no obstante haber sobrepasado con creces la edad reglamentaria de jubilación, conservan todavía la plenitud de facultades físicas y mentales; gozan de un merecido descanso como justa recompensa a sus muchos años de trabajo y sacrificio y se sienten todavía con ánimos y vitalidad suficientes para desarrollar algunas actividades o dar cumplida satisfacción a los deseos y aspiraciones con las que había soñado tantas veces y que debido a sus múltiples ocupaciones laborales o factores de diversa índole, no pudieron realizar.

Las actividades diarias de orden doméstico, las sociales, culturales, deportivas y recreativas en sus diversas facetas, que practican un considerable número de personas a quienes podríamos identificar con el calificativo de juventud de la tercera edad, sirven para fortalecerlas y animarlas, tanto física como espiritualmente, y aunque tales dedicaciones no conlleven en sí el logro de una mayor longevidad, sirven para alegrar su existencia, proporcionándoles a su vez más vida a los años.

No hay nada más triste y lamentable que hacerse a la idea de que una vez alcanzada la edad de la jubilación, se ha ganado el derecho a no hacer nada.

Usted, respetable señora, reniega de las asociaciones de la tercera edad; de las residencias para la tercera edad; de las excursiones que realizan sus miembros, y no digamos de los tangos que de forma tan ridícula -según sus apreciaciones- bailan en las fiestas i banquetes que celebran, pero no se ha detenido a pensar, digna señora, que gracias a estas asociaciones, de las que usted tan severamente disiente, muchas personas ven alegrada su existencia y dan vida a la cotidiana monotonía, acudiendo a su club para distraer su ocio,

unas dedicándose a la lectura, otras jugando a las cartas, al bingo o al billar, otras haciendo labores manuales o simplemente charlando y discutiendo sobre temas de actualidad, cuyo

contacto personal crea una camaradería, convivencia y amistad dignas de admiración, siendo las mujeres las que más destacan numéricamente por su concurrencia, haciendo gala de una distinción, elegancia y coquetería, tanto en el vestido como en el tocado, que nada tienen que envidiar de la que presumieron en los mejores años de su juventud.

En cuanto a las excursiones que realizan los miembros de la tercera edad, tanto las promocionadas por INSERSO, como las particulares que organizan las respectivas asociaciones a través de agencias de viajes, les permiten visitar y conocer, por un precio relativamente módico, extensas zonas de nuestra geografía peninsular y no digamos de nuestro archipiélago, llegando incluso a traspasar sus fronteras, recorriendo y visitando ciudades importantes, contemplar y admirar edificios y monumentos arquitectónicos históricos; catedrales y museos; campos de cultivos, polígonos industriales y zonas turísticas, a nuevas gentes y sus formas de vida consuetudinarias, todo lo cual enriquece sus conocimientos culturales a la par que deja un imborrable y grato recuerdo en su memoria.

Por lo que respecta a su marcado desprecio por las residencias para la tercera edad, sus apreciaciones me inducen a pensar que usted ha contemplado la perspectiva de este cada día más importante colectivo de la sociedad, desde el magnífico balcón de su hogar, cuyo interior supongo dotado de las máximas comodidades y confortado además con el calor humano y el cariño de sus seres más queridos, todo lo cual me hace suponer que los frondosos árboles que rodean su jardín familiar, le impiden ver el bosque, ese bosque humano entre cuyas clases sociales existe una muy particular en la que malviven infinidad de ancianos que no tienen la suerte de gozar de tales privilegios, muchos de ellos carentes incluso de una modesta

vivienda donde poder cobijarse, desheredados de familia y fortuna, viéndose obligados a tener que detraer de la pensión mensual que perciben de la Seguridad Social, cantidades importantes para atenciones de alquiler, cuyo pago viene a mermar notoriamente sus ingresos, viéndose obligados en múltiples ocasiones a tener que hacer verdaderos equilibrios económicos para llegar a final de mes.

Tenga por seguro, respetable señora, que no hay ningún anciano bien atendido por sus familiares, que pretenda ingresar en una residencia por propia voluntad y aún así se da la paradójica circunstancia de que el número de solicitudes para tal fin sobrepasa con creces al de plazas disponibles, viéndose obligados muchos solicitantes a tener que aguardar, incluso durante años, la orden de admisión.

Residencias para la tercera edad... SI!, para casos determinados respecto a ancianos con circunstancias personales y familiares específicas.

Residencias pequeñas, acogedoras y confortables, atendidas con cálido ambiente familiar y cristiano, a ser posible por comunidades religiosas; ubicadas en lugares de fácil acceso, desde cuyas ventanas, terrazas y espacios ajardinados sus acogidos puedan contemplar la torre de la iglesia y escuchar el tañer de sus campanas, cuya resonancia les permita evocar y revivir en su intimidad, gratos recuerdos de los acontecimientos acaecidos en el transcurso de su vida; felices unos y dolorosos otros, tales como las relaciones sentimentales de su juventud, la culminación de su noviazgo

en enlace matrimonial, la pérdida de seres queridos, el nacimiento de sus hijos, con las vicisitudes propias de su infancia, adolescencia y pubertad; la venida al mundo de sus nietos que les proporcionó la grata satisfacción de sentirse nuevamente padres, por cuyos descendientes sienten un inmenso cariño y esperan sus esporádicas visitas protadoras de preciados obsequios, aunque en momentos de nostalgia y depresión invada su corazón la duda entre si tales visitas entrañan un sentimiento de verdadero efecto y amor o más bien son un espejismo tras el cual sólo se vislumbra la apatencia y egoísmo de una posible recompensa material.

En la actualidad son muchos los padres que por imposiciones de orden laboral se ven en la imperiosa necesidad de llevar a sus hijos a una guardería; esperemos que el día de mañana no sean estos propios hijos los que se vean obligados también, por circunstancias similares, a tener que internar a sus padres en una residencia.

Acerbo tributo de orden cronológico que debe asumir la sociedad para su transformación y adaptación a nuevos condicionamientos de convivencia familiar.

Atentamente le saluda,

JUAN MELIS SANCHO

(Miembro de la Asociación de la Tercera Edad
"SOL NAIXENT" de CALA RAJADA)

LLOCS DE VENDA:

- Els dos estanys de Capdepera
- Llibreria L'Orient
- Llibreria Cala Rajada
- Casa del Mar
- Es Sitjar

retalls

- Per què els consultoris dels metges i les apotecaries no es posen d'acord quant a horaris que puguin beneficiar els malalts?

- No és cert que les persones siguem tan dolentes com es diu. A vegades demostram els nostres bons sentiments vers els altres. Que no trobau que fou una bona demostració l'homenatge a Toni Muñoz?

- La vaga en temps de Nadal és manco vaga.

- La gimnàstica enforteix els músculs.
La gimnàstica facilita la circulació de la sang.

La gimnàstica és bona per a la salut.

La gimnàstica, però, també esbraona.

- Ja torna ésser Nadal, ja som un anys més vells. I com cada anya, enguany tampoc ens ha tocat la loteria.

- Què passa amb Joventuts Musicals? Fa més de dos mesos que no sabem res d'ells.

- Sabeu allò de que a vegades les neurones patinen? Idò això és el que em passa a mi avui a l'hora d'escriure.

- Idoooo... per Nadal jo tenc vacances i vosaltres noooo!!! Aaaaaau!

- Com que aquestes Estisores són molt tradicionals i de fer a vegades les coses que pertoca fer, us desitgen que passeu unes bones festes de Nadal i d'entrada a l'Any Nou el millor que pogueu, sense oblidar que si menjau massa torró la panxa us pot fer mal.

Molts d'anys.

ESTISORES

DURANT EL MES DE NOVEMBRE...

Han nascut:

Juana Mª Corraliza Nieto,
de Dionisio i Mª Ramona.

Eduardo Cabero Martín,
de Pedro i María Cruz.

Sebastián Ginard Gelabert,
de José i María.

Cristina Cocera Del Toro,
de Juan Luís i Julia.

S'han casat:

Francisco Terrones García
amb Mª Victoria Barrientos Sabido.

Antonio Juan Nicolau Terrassa
amb Antonia Obrador Terrassa.

Antonio Fernando Mingorance Blanco
amb Rocío Rosa González.

José Miquel Martí
amb Antonia Flaquer Sureda.

Antonio Ferrer Rosselló
amb Louise Jayne Huckson.

Guillermo Mir Vives
amb Dolores Martín Andújar.

Antonio Durán González
amb María José Hermosa Llera.

Manuel Ruiz Palomo
amb Teresa Arquellada Osuna.

Antonio Llabata Morató
amb Antonia Ballester Colom.

Han mort:

Manuel Paez Escamilla
Sebastià Esteva Fernández

Maria Alzina Alzina

Margalida Moll Gili

Catalina Rosselló Lladó

Gabriel Flaquer Vaquer

esports

Abans de començar a aprofundir en els distints temes esportius del mes, permeteu-me que agraeixi públicament tots els estímuls i els ànims que estic rebent per tal d'intentar fer d'aquesta una secció un poc millor cada dia i més digna dels nostres lectors.

Vull iniciar la crònica reflexant el magnífic i merescut homenatge de que fou objecte aquest gran esportista i millor amic que és en Toni Muñoz, el passat dia 8 d'aquest mes de desembre. Ni el fred ni el calabruix pogueren refredar el calor humà d'un acte tan entranyable i tan sentit. La pista del Club S'Auba es va veure concorregudíssima i no mancà detall perquè en Toni no pogués amagar la seva alegria i deixàs aflorar els seus sentiments més íntims. Hi hagué entrega de trofeus, plaques de reconeixement i distincions de tota mena per part de totes les institucions convidades: Ajuntament, Federació de Bàsquet, Col·legi d'Àrbitres, Col·legi d'Entrenadors, C.D. Escolar, distints clubs de la comarca, etc. Però, sens dubte, el moment més emocionant, en el que més de dos no poguérem reprimir les llàgrimes, fou quan els integrants del planter de bàsquet de l'Escolar entregaren a en Toni la camiseta verda amb el número cinc que tantes vegades ha estat ell dins la pista. Aquesta camiseta romandrà ara emmarcada, amb la firma de tots els seus companys, a una paret de ca'n Toni, i ben segur gravada en el seu cor. No puc menys que donar l'enhorabona a tots els qui assistiren a aquell acte inoblidable i a tots els qui el feren possible, així com a tots els col·laboradors. Pel que fa al partit propi de l'homenatge, aquest enfrontà l'Escolar amb una selecció d'ex-jugadors de l'equip local i de jugadors de la comarca, en el que es pogueren veure jugades espectaculars ja que els participants intentaren en tot moment divertir als assistents. El menys important, òbviament, és el resultat i si el fet de donar suport a un acte com aquest. Crec que de tot això, en Toni n'haurà tret l'única conclusió possible, que no és altra que la de constatar que no ha perdut res i en canvi ha refermat l'amistat i el reconeixement de tants i tants d'amics, entre els que li deman que me consideri.

Altres coses. El dia 10 de desembre va tenir lloc el sopar anual que celebra l'Escolar, de la que enguany n'ha estat l'ànima la relacions públiques del Club, la incansable Isabel Blanes, a qui vull testimoniar públicament la meua felicitació per la bona feina feta. Tots els assistents qualificaren el sopar d'un èxit, essent més de dos-cents trenta els qui hi prengueren part, menys dels que pensàvem que podrien haver comparegut. En aquest cas esperàvem més col·laboració, després dels esforços que feren molts de directius per intentar vendre els tiquets. No pens que sigui una excusa

el preu del sopar, ja que moltes de les persones que rebutjaren el tiquet gasten molt més quan surten a sopar amb els amics o amb la família. Res tenc que dir dels que no assistiren al sopar perquè tenien altres compromisos o perquè trobaren que no els convenia fer-ho, però sí em dol que hi hagués gent que no hi vengués amb la intenció de perjudicar l'Escolar i veure novament el Club en precària situació econòmica. Això és de pena, haguent-se de beure, algun directiu, contestacions com aquesta: "I qui ets tu per oferir-me un tiquet", amb tot despit del món.. Increïble, estimats lectors. Aquest individu, que no senyor, i tots els qui són i pensen com ell, personifiquen el segment més ignarant i menyspreable del nostre poble. M'agradaria que algú m'explicàs el per què d'actituds com aquesta. Serà perquè el president sols nom Biel Torres i no és un personatge important? Serà perquè aquesta gestora és absolutament honrada i transparent en totes les seves activitats? Serà perquè els actuals directius van sempre amb la veritat al davant?

Lectors de "Cap Vermell", l'Escolar no és patrimoni de ningú en particular, ni de Joan Vaquer, ni de Pere Morey, ni de Biel Torres. L'Escolar és del poble i per a tot el poble, sigui qui sigui el que n'estigui al davant en cada moment. No oblideu allò de que les persones passen però les institucions queden. Ajudar i col·laborar en les activitats de l'Escolar, és fer-ho amb el poble, perquè tu, i l'altre, i el de més enllà, tots hi teniu accions en aquesta institució i entre tots l'hem de mantenir el més amunt possible, tant si volem com si no, sigui qui sigui el president. Amics de "Cap Vermell", tots, per desgràcia, heu pogut veure a alguna part del poble una frase com aquesta: "Aquest poble està podrit. Endequina per què". No m'agrada ni la frase ni el seu lloc d'ubicació, però em preocupa que hi pugui haver quelcom de veritat en ella. Em preocupa que en qüestió d'esport, persones del mateix poble et posin travetes i entrebancs. Pensau el que pot passar en qüestions personals si pel deport ja passa això. Jo vull esperar que prevaldrà el seny i que la sang no arribarà al riu.

Però acabar la crònica amb aquests temes no és bo per a la salut, així que repetiré, una vegada més, la meua felicitació a n'Isabel per la seva gestió magnífica i la seva gran tasca. Pens que és hora d'anar pensant en n'Isabel Blanes com a possible presidenta de l'Escolar per a la temporada 89-90.

Amics, que passeu bones festes i que el Nadal ens servesqui a tots per reflexionar i fer-nos una mica millors, recordant que, passi el que passi, la junta gestora de l'Escolar seguirà lluitant perquè el Club ocupi el lloc que li correspon, és a dir, un racó del cor de cada persona del nostre poble.

BIEL TORRES

CAPDEPERA Els Reis de Mallorca

La Comissió dels Reis s'ha embolicat la manta al cap i envesteix, per segon any consecutiu, l'escenificació de "El Rei Herodes", a part d'organitzar la tradicional cavalcada i el repartiment de joguets com sempre. A despit d'encerts o desencerts, de si les carrosses surten millor o pitjor, de si el so funciona o deixa de funcionar, creim que encara que no fos més que per la feinada que aquest grup és capaç de dur a terme, ja mereixeria el reconeixement de tot el poble, com de fet passa.

Això de "El Rei Herodes" abans sols es feia molt de tant en tant, segurament perquè en quedaven ben tips i amb poques ganes de tornar-ho a envestir. Es necessita humor per organitzar la representació dos anys seguits. Però, segons se'ns ha dit, la Comissió no sols repeteix enguany, sinó que tenen la intenció d'institucionalitzar l'escenificació de l'obra com quelcom propi de Capdepera amb ressó a tot Mallorca. "CAPDEPERA, ELS REIS DE MALLORCA", és l'afortunat eslògan que enguany presideix els cartells anunciadors; s'havia pensat també el de "Capdepera, som els Reis", però aquest es va descartar perquè es va creure un xic pedant.

L'obra es representarà, naturalment, el dia dels Reis a la plaça d'Es Sitjar, amb un repartiment semblant al de l'any passat, salvant alguns petits canvis, del que n'és el més destacable el del paper de metge. Aquest el farà en Tomeu "Pedaç", en lloc d'en Tomeu "Coix".

La Comissió que, a més de tot el que està fent i es veu, duu a terme una tasca de recerca i investigació de les fonts de tot el que envolta la festa dels Reis, ens ha fet arribar algunes dades ben curioses relatives a les primeres representacions de "El Rei Herodes" de les que se té constància a Capdepera. Això fou els anys 1903, 1905 i 1909. Tenim, per exemple, el repartiment dels papers d'aquella primera representació. Aquests foren els personatges:

Herodes: Pere Joan Gargori (conco de madò Antònia de Ca'n Pedro Gató)
 Criat defensor: Mestre Francesc Mestrès (fuster, pare de na Francisca Llovetà)
 Criat contrari: En Garreta (davan ca s'a-potecari)
 Comandant (general): Mateu Morey (pare de Joan i Toni Morey)
 Embaixador: Joan d'es Faro (Antònia Dreta)
 Ministres: Tomeu Coix i Pere Antoni Galió.
 Metge: Toni Coix (pare de l'amo en Toni Solleric)
 Pastors: Barraqueta (son pare d'en Pere), Tacó (mestre Pep) i l'amo en Tomeu Patilla.
 Col·laborà: En Xerois.
 Direcció: Els Hermanos.

La cavalcada sortí d'Es Col·legi i anà fins a l'Església. Amb motiu d'aquelles primeres representacions varen néixer les primeres cançons dels Reis (gloses) que cantaven els pastors. Vegem-ne alguns exemples:

Tres pastors formen quadrilla
 per anar a adorar el minyó,
 En Barraqueta, en Tacó
 i també en Tomeu Patilla.

Es Coix i en Galió,
 dos ministres de la llei,
 i es patró Mateu Morey
 comandant amb gran honor.

Pel que pareix, aquestes foren les primeres representacions no sols a Capdepera sinó a tota Mallorca. Foren els "Hermanos" els primers organitzadors i el repartiment que hem relacionat la duqué a terme tres vegades, amb molt poques variacions la segona i tercera escenificacions. La part musical estigué a càrrec de la banda de música local dirigida pel gran director Es Confit, que guanyà el premi del primer certamen de bandes de música a Ciutat.

Pareix que els "Hermanos" volgueren demostrar que a Capdepera hi havia tan bons artistes com els vinguts de fora per aquella època, l'anomenada Agrupació Alcaïna.

Per aquells anys es construí el teatre de Ca'n Pere Joan Bibí, en el carrer Nou.

Aquelles primeres representacions es feren a la plaça de l'Orient, amb l'escenari situat a la part de La Palmera (avui Llibreria L'Orient), i es muntà una tribuna davant (avui bar) per a les autoritats i els "Hermanos". Els altres assistents estaven drets i la plaça es va omplir.

Pel què es veu, Els Reis tenen unes arrels ben fondes per aquestes contrades i formen part, ja, de la història de Capdepera. A part de maldecaps i feina, dels que tothom en fuig, la intenció d'intentar que aquesta festa transcendeixi l'àmbit purament local, ens pareix un repte engrescador. De fet, amb més o menys veherència, tots els gabellins la viuen com a quelcom ben propi i estimat. Així que, endavant. Comptau amb nosaltres.

CONVERSES

Un capvespre fresc i ventós visitàrem l'amo en Joan Moll Massanet "Talaia"; aleshores, entorn d'una camilla i reconfortats per l'escalfor del braser, l'amo en Joan i unes veïnades feien una mica de tertúlia.

L'amo en Joan és una persona oberta i extrovertida, amb unes fermes conviccions espirituals. En qüestions religioses sempre ha estat un rebel, sempre ha vogat contra corrent. El nostre contertulià és un gran conversador, frueix de contar el què pensa i de recordar el què ha viscut. Dins aquell ambient càlid i acollidor, la conversa es perllongà fins ben entrada la nit.

QUAN VAREU NEIXER, L'AMO EN JOAN?

Vaig néixer el dia 28 de febrer de l'any 1898, en el carrer Bautista. Son un dels homes més vells del poble.

QUE RECORDAU DE QUAN ANAVEU A ESCOLA?

Tots els al.lots del carrer Bautista i del carrer de Sant Pere anàrem a escola a cal Mestre Alou i tots, de grans, han estat uns homes distingits. La primera mestra que vaig conèixer li deien Sa Mestra Vella; tenia molt de gust en l'ensenyar. Havia dibuixat les lletres a uns cartells que tenia penjats a les parets i amb una canya llarga assenyalava una lletra i els al.lots havien de dir quina era. Seria devers l'any 1905. Llavors Capdepera era un poble cult; quan me vaig presentar al servei militar no n'hi havia cap del poble que fos analfabet, mentre que molts de joves dels pobles veïnats, sobretot els qui vivien al camp, eren tots analfabets.

COM VOS DOIEU AMB ELS AL.LOTS QUE ANAVEN A ESCOLA AMB ELS "HERMANOS"?

Jo també hi vaig anar a escola a ca els "Hermanos". Llavors feia de porqueret. De dia anava a Son Barbassa a guardar una truja i el vespre anava a ca'ls "Hermanos". També feien bona feina, ens donaven una enciclopèdia on hi havia un poc de de tot: gràmica, geografia, geometria, etc., i després ens demanaven la lliçó. Llavors, com que el paper era molt car, tots teníem una pissarreta on hi fèiem quasi tota la feina, tot menys escriure; amb un llapis de pissarra que compràvem fèiem el què ens manava l'"hermano", després, quan ens ho havien corregit, nosaltres ho esborràvem amb la màniga. Si no acabàvem la tasca no sortíem a esplaïar-nos. Al migdia, tots els qui no havien sabut la lliçó es quedaven al convent.

QUE FEREU DESPRES DE DEIXAR L'ESCOLA?

A l'any 1914, amb tres companys més, ens n'aràrem a Marsella i després a l'Alguer o Alghero, que diuen ells, a l'illa de Cerdènia, perquè ens havien dit que hi havia moltes de paumes. Ens hi enviava l'amo en Toni de S'Heretat, que ens va acompanyar fins a l'Alguer. Mentre preparàvem el viatge de tornada va esclatar la Primera Guerra Mundial i no ens deixaren sortir, hi hagué d'intervenir el cònsul. Després ens enviaren un pailebot de La Palmera a cercar-nos.

COM ERA L'AMO EN TONI DE S'HERETAT?

Era un home simpàtic, que no sabia fer mal a ningú, molt intel·ligent i un bon orador, encara que un poc abandonat amb els negocis. Qualsevol podia anar a parlar amb ell i l'atenia. Ell va comprar la possessió de Ca'n Cardaix i la va establir; després ho va vendre a la gent del poble amb facilitats de pagament. Mestre Toni Ferrer "Cofeta" era conco de l'amo en Toni de S'Heretat; al principi, quan es va fundar La Palmera, l'amo en Toni Ferrer va posar bona part dels diners i crèdits per formar la societat. Gràcies a ell La Palmera va pujar ben aviat. El seu nebot va passar a ser l'administrador. Al principi, cada soci havia de regalar una senalleta a la societat; després, això es va tallar.

QUINES ALTRES FEINES HEU FET?

Abans d'anar-me'n al servei militar també vaig fer de picapedrer. Mestre Pep "Tacó" era el mestre de picapedrers que restaurava la murada. Aleshores, jo i un altre fèrem els merlets que hi ha entre els dos portals; els altres ja estaven fets. Pujàvem les peces de marès amb una civera. Al Castell hi ha una cisterna que és molt antiga; abans, per referir les cisternes ho feien amb calç i pols de teula. Sabeu com es va fer l'església de la Parròquia?

COM?

Segons la religió, els diumenges no es podia fer feina, però el capellà d'aquí va aconseguir el permís perquè poguéssim fer-ne. Tota la feina es va fer en diumenge. Després de la missa primera el capellà pujava damunt la trona i donava les instruccions. Això m'ho contava el meu padrí. El forn de calç el feren a Ses Costellades, per devers Sa Mesquida. Per pujar la pedra de calç fins al poble, la gent feia una cadena, passant-se-la uns als altres.

SEMPRE US HEM CONEGUT FENT GRANERES O GRANERETES. QUAN COMENÇAREU A FER AQUESTA FEINA?

Quan feia el servei militar vaig quedar coix i ben malalt; després, com que no podia fer feina si no era d'assegut, vaig començar a fer graneretes.

COM VA ESSER QUE US FEREU TAN REBEL EN QÜESTIONS RELIGIOSES?

Això me ve de molt petit. Record que els meus pares m'enviaven a l'església i jo m'estimava més anar a jugar; quan tornava a ca nostra me preguntaven qui havia dit la missa i jo mai no ho sabia i em castigaven. Després anava a guaitar a l'església per saber qui deia la missa i me'n tornava a jugar, però els meus pares, com que ja no es fiaven, me feien cada vegada més preguntes i me demanaven: qui ha passat el bací? quina veïnada has vist? i clar, jo no sabia contestar. Tot va acabar en que me vaig renegar a anar a missa encara que em pegassin i que no me comprassin sabates. Mai no he estat un home de religions.

SI LA VOSTRA FAMÍLIA ERA TAN CATOLICA, FINS I TOT TENIEU UNA GERMANA MONJA, COM VA ESSER QUE ANAREU A ESCOLA AMB EL MESTRE ALOU?

Com que vivíem al carrer Bautista, estava enrevoltat d'amics que anaven amb el Mestre Alou, així que vaig demanar a mon pare per anar-hi. Ho vaig aconseguir, però la família m'ho va fer passar punyetero. Després del servei militar, quan vaig venir malalt de la cama, vaig anar a cal Mestre Forner a cercar medicina homeopàtica i em va anar molt bé. El metge de l'hospital se pensava que em moriria.

QUAN DECIDIREU, CONSCIETMENT, DEIXAR TOTA PRACTICA RELIGIOSA?

Quan feia el servei militar hi havia un jove d'Alcoi que estava amb jo a l'hospital. Aquell jove em va dir que compràs llibres i me va recomanar "Las ruinas de Palmira" i "La religión al alcance de todos". Són dos llibres molt antireligiosos. El capellà Femenies me va demanar que e's hi deixàs i els se'n dugué; poc després va estellar el Moviment i ja no em vaig preocupar d'anar a cercar-los.

COM VA NEIXER L'ESPIRITISME A CAPDEPERA?

L'espiritisme va néixer dins la comunitat evangèlica, al carrer Bautista. Qui dirigia aquestes sessions era un "Racó". Cada setmana tenien una reunió on llegien l'obra espiritista.

QUAN HA TENGUT MES FORÇA L'ESPIRITISME A CAPDEPERA?

Quan jo tenia una vintena d'anys hi havia moltes reunions espiritistes.

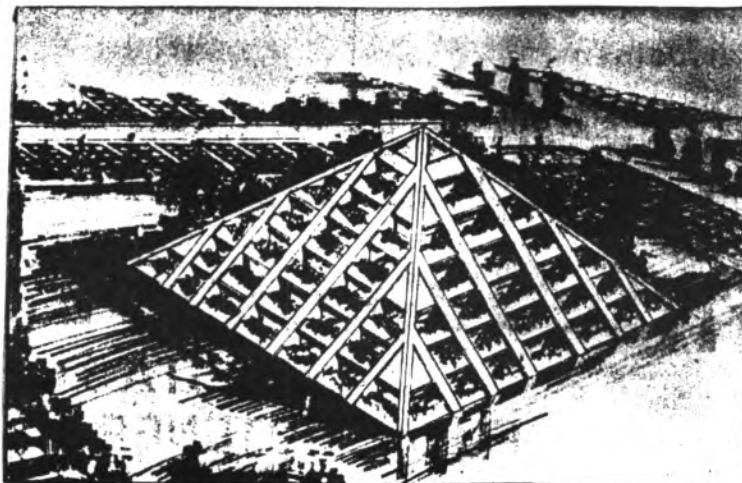
ELS ESPIRITISTES SEMPRE HAN ESTAT ESQUERRANS. COM S'EXPLICA AIXO?

No crec en la política, però sempre he votat els esquerrans, perquè pens que poden fer un bé a la Humanitat. Abans de la Guerra Civil pertanyia a l'Agrupació Socialista, fins i tot vaig ésser membre de la directiva. Quan va estellar era regidor; me tancaren a Manacor i m'ho confiscaren tot. Tanta sort que les meves graneretes sempre han tengut molta acceptació.

ENCARA QUE NO CREGUEU EN LA RELIGIO, SEMPRE HEU TENGUT BONES RELACIONS AMB ELS PASTORS EVANGÈLICS I AMB ELS CAPELLANS. ES AIXÍ?

Sí. Amb els qui no puc ésser amic és amb els fanàtics. Si me saluden, salut. El que no vull fer és barallar-me amb ningú.

La memòria de l'amo en Joan és una font inesgotable de dades, anècdotes i records que abasten una vida plena d'inquietuds. Moltes gràcies, molts d'anys i salut.

Projecte de l'edifici social de Son Alegre

La política de comunicacions és un medi per aconseguir objectius de rang superior i ha de ser complementada amb la potenciació de poblacions com Inca, Manacor, Lluçmajor, Pollença, i un pla urbà per a Ciutat que la consideri zona saturada i restringeixi al màxim les possibilitats de creixement humà, industrial, de serveis, etc.

En carvi, una zona d'alt potencia és el Raiguer, baix de la Serra de Tramuntana, gran parc natural i reserva ecològica de l'Illa.

L'objectiu últim de MALLORQUILÀNDIA és una societat de, més o menys, un milió i mig d'ànimes i unes nou-centes mil places turístiques. L'assentament d'aquest contingent sobre el territori obliga a considerar l'Illa com una única unitat urbana. D'aquí tot el que dúiem dit: modificació de la xarxa vial, fre a Ciutat, potenciació d'altres poblacions, etc.

El milió i mig d'habitants té dos components. Dues terceres parts les formen la població estant, per a la qual s'han de crear els equipaments necessaris: escoles, hospitals, habitatges, cementeris, centres recreatius, culturals, esportius, etc. S'instal·laran a les urbs la citades i a d'altres situades a curta distància dels centres turístics, com són Santanyí, Campos, Sant Llorenç, Son Servera, Capdepera, Artà, Muro, etc., convertint-se en autèntics barris-dormitori.

Convé dir que la tendència actual de construir blocs de vivendes per a obrers en els nuclis turístics és una malversació de recursos, ja que aquests terrenys en el futur seran susceptibles d'usos alternatius més rendibles econòmicament i socialment.

El segon component, format per la tercera part restant, estarà integrat per estrangers, amb predomini de vells. Per captar aquest segment hi ha interessants projectes en marxa, com és ara el del cementeri de Son Alegre,

en el terme municipal de Marratxí, amb una inversió total d'uns mil milions de pessetes.

Les places turístiques de nova construcció es crearan segons el principi de la diversificació turística, és a dir, potenciació del turisme d'interior, augment de l'oferta complementària, camps de golf, parcs aquàtics, sexe, hotels de relax, cultura, etc.

MALLORQUILÀNDIA és la societat de futur que ja ehm començat a edificar amb el consens de la majoria de la població. La concepció de Mallorca com una unitat urbana integrada és l'eina imprescindible per arribar a construir l'únic futur possible i desitjable per a Mallorca, capaç de mantenir i encara expandir l'economia a fi que garanteixi el nostre alt nivell de benestar (1) (2). Al cel ens vegem. llucia sirer i fuster.

(1) Algú pot trobar agosarades les xifres. Donaré arguments aritmètics per provar la seva solidesa. L'Ajuntament de Capdepera, representant del poble sobirà, aprovà unes Normes Subsidiàries que contemplen una població de 25.000 habitants, o el que és el mateix, 448'3 hab./Qm². Al mateix temps possibiliten l'existència d'unes 40.000 places turístiques. Sumam 25.000 més 40.000, igual a 65.000, o el que és el mateix, amb plena ocupació, 1.165'7 hab./Qm² en el terme municipal. Les xifres de MALLORQUILÀNDIA són de 1.500.000 habitants, igual a 413'7 hab./Qm², i sumant les places turístiques 662 hab./Qm². MALLORQUILÀNDIA és un 43'2% més moderada que les Normes Subsidiàries aprovades pels representants legítims del poble gavellí.

(2) No me preocupen temes com l'aigua potable, eliminació d'aigües residuals, comunicacions exteriors, l'impacte ambiental i d'altres munuències, perquè mai no han preocupat a ningú i no hauria de ser jo el primer.

UIST PER A SENTÈNCIA

RECORDAU LES 75 PREGUNTES PUBLICADES A "CAP VERMELL" ARA FA UN ANY?

RECORDEM-NE ALGUNES:

- 48.- Què diu la gent que treballa amb ell?
- 49.- Per què ha despedit els auxiliars que no han estat del seu gust?
- 53.- És cert que tracta la gent de manera desigual?
- 59.- Poden els seus subordinats arribar a boicotejar-lo?

AI SI LA MEMÒRIA NO ENS JUGAS TAN MALES PASSADES! (Qui vulgui recordar més, Nº 84 de "Cap Vermell", desembre 87. Recordau també l'entrevista realitzada al sergent Terron en el nº 90 de "Cap Vermell", i concretament la tercera pregunta. Llegiu, llegiu.

I ARA ALGUNES PREGUNTES MES.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

- 1.- Tenim visió profètica i es podia veure venir?
- 2.- Hem de seguir preguntant?
- 3.- Si s'havien sentit campanes, no s'hi havia d'estar més damunt?
- 4.- Creis que el malestar de la Policia Municipal són simples xerratorums?
- 5.- Pot ser cert tot el que se li imputa?
- 6.- No creis que ja vessa la mesura?
- 7.- Per què ningú no recolza els municipals que han realitzat la denúncia?
- 8.- És cert que són 18 fols a un espai?
- 9.- Creis que és un acte valent el realitzar aquestes denúncies?
- 10.- No és estranya tanta d'unanimitat?
- 11.- Per què l'Ajuntament se torba tant a dir alguna cosa?
- 12.- Ha arribat ja la situació a implicar la imatge de la Policia Municipal?
- 13.- Per què molts de municipals cerquen altres municipis per anar a fer feina?
- 14.- Creis que el poder recolza el Sergent?
- 15.- Quins poden ser els motius?
- 16.- S'hi veurien implicats si el Sergent parlàs?
- 17.- Quin sant té el seu carrer?
- 18.- O és també el d'alguns regidors?
- 19.- És més bon municipal el qui posa més multes?
- 20.- O el qui fa més quilometres amb la moto?
- 21.- O el qui utilitza més l'esprai?
- 22.- Qui introdueix aquests criteris?
- 23.- Qui ho consent?
- 24.- És cert que s'han denunciat algunes detencions il·legals?
- 25.- S'ha maltractat o pegat a alguns detinguts?
- 26.- Coneix els Drets Humans, la Constitució i el Codi Civil?
- 27.- No deu tenir por que el ventin quan giri un cantó?
- 28.- O pot ser que es senti protegit per la pistola?
- 29.- És obligatori que tots els municipals portin pistola?
- 30.- Per què a altres municipis no en duen?
- 31.- Hem de tornar a recordar-li el seu passat?

32.- És cert que en el seu antic Cos tampoc el volien?

33.- Per què no vol col·laborar amb la Guàrdia Civil de Cala Rajada?

34.- A part del carrer Elionor Servera, a partir de la Plaça dels Pins, on més havia millorat el servei de la Policia?

35.- Per què a uns presos se'ls duia a Capdepera i a uns altres a Cala Rajada?

36.- Se'ls donava menjar a tots?

37.- Què es feia amb el pressupost per tal concepte?

38.- O és que algu s'ho menjava?

39.- És normal l'actuació amb els estrangers?

40.- O s'ha d'esperar que el Bild Zeitung posi el crit en el cel?

41.- S'intimidava a les estrangeres?

42.- En sap res d'això el Patronat Municipal de Turisme?

43.- Per què quan es comenten alguns casos encara te'n contem més?

44.- És un personatge estimat?

45.- No és una humiliació massa gran posar el Cabo Melcion a un lloc cara al públic, sols per agafar el telèfon i aferrar segells?

46.- És cert que se l'ha vist de servei en estat etílic?

47.- Per què ara es dedica a convidar si mai ho havia fet?

48.- Recordau el dia de les Verges?

49.- Qui és ell per prohibir una manifestació popular festiva?

50.- És cert que d'un cotxe del dipòsit municipal treia peces per al seu?

51.- A quants de funcionaris l'Ajuntament els facilita un aparcament?

52.- I no és més cert que feia netejar els seus cotxes als municipals?

53.- Quanta gent l'ha vist arribar amb cotxe de la P.M. a l'escola per acompanyar els seus fills?

54.- I al Club S'Auba?

55.- També l'anaven a cercar?

56.- Havia demanat mai si molestava a la gent que fa feina allà?

57.- Per què considera inútils a tots els qui l'envolten?

58.- És cert que espia els municipals per mirar de sorprendre'ls?

59.- És normal obligar a fer feina a una persona que està donada de baixa mèdica?

60.- Quin tipus de persona és la que insulta i desprecia en públic els seus subordinats?

61.- I els seus superiors?

62.- És cert que ha utilitzat la furgona per a usos particulars?

63.- Coneixeu les qualificacions que ha fet de funcionaris i polítics?

64.- Es podrien treure encara més casos?

65.- Pot anar aquest individu amb la cara alta?

66.- No vos faria vegonya sortir al carrer?

67.- Mereix algun respecte per la feina que fa?

68.- Què deu pensar de tot això la seva dona?

69.- I les seves filles?

70.- És vertaderament una "mala eina"?

71.- És el seu penediment llàgrimes de cocodril?

- 72.- Quant han augmentat les despeses de la P.M. de tres anys ençà?
- 73.- Com han evolucionat les multes els tres darrers anys?
- 74.- Quants de municipals han passat per aquí durant tres anys?
- 75.- Recordeu els dos primers municipals que es varen acomiadar?
- 76.- Qui tenia raó?
- 77.- És tot això normal?
- 78.- Qui n'és el responsable?
- 79.- S'ensumava alguna cosa l'ex-batle quan va dimitir?
- 80.- No seria molt millor fer alguns aclariments públicament?
- 81.- No evitaria moltes "xafarderies"?
- 82.- Per què els qui manen, l'oposició, el sergent o els policies no fan un comunicat públic?
- 83.- No es dona una imatge de govern feble?
- 84.- Poden estar implicats alguns polítics?
- 85.- I aquells que feren ús de suborns o regals?
- 86.- Creis que els nostres governants pateixen alguna mena d'infantilisme polític?
- 87.- No seria millor anar-se'n a ca seva i no quedar marcats de per vida?
- 88.- Serà aquest un dels períodes més trists de la vida democràtica del nostre poble?

- 89.- No desllueix això qualsevol altre esdeveniment de la nostra localitat?
- 90.- Per què el grup d'Acció Social, tan sensible en altres casos, no es banya el cul i pren partit?
- 91.- Per què no ho fa cap altra associació?
- 92.- Per què cert tipus de gent diu una cosa davant i una altra darrera?
- 93.- Per què alguns diaris sols comenten la notícia des de Ciutat?
- 94.- Seria útil recaptar firmes d'adhesió vers els municipals que han realitzat la denúncia?
- 95.- Seria possible conèixer la denúncia en tota la seva extensió?
- 96.- No és aquest un cas que ens afecta a tots?
- 97.- Quina part de culpa tenim cada un de nosaltres?
- 98.- Si encara no ens sentim afectats, quin temps pot passar fins que ens afecti?
- 99.- Què significa la paraula solidaritat?
- 100.- Fins quan restarem passius i complaents observant el sobrevindre dels aconteixements sense intervenir?
- 101.- Produeix això alguna mena de felicitat, alegria o pau interior?

ELS FISCALS

EL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC

INTRODUCCIO

Dins el nostre municipi conservam nombrosos monuments i deixalles prehistòrics; la major part, amb l'excepció d'una naveta i de qualque talaiot, es troben en un mal estat de conservació. Aquesta circumstància ha fet que el nostre patrimoni arqueològic sigui poc conegut i menys estudiat, doncs els arqueòlegs s'estimen més destinar les poques ajudes que reben a excavar i a investigar aquells monuments millor conservats, ja que aquests ofereixen majors possibilitats d'èxit i un treball més interessant i profitós.

Actualment, una arqueòloga, Lourdes Mazaira Cabana-Verdes, està treballant en la Carta Arqueològica de Capdepera, que consisteix en actualitzar l'inventari arqueològic i en l'estudi individualitzat de cada un dels monuments, amb aportació de dades i informacions bibliogràfiques, descripció del seu estat actual de conservació, fotografies, planimetries, etc. Un treball exhaustiu, al fi. Si una carta arqueològica és un treball tècnic i especialitzat, el que jo us vull oferir, a poc a poc, no és més que una divulgació, un recordatori, del què tenim, amb unes aportacions bibliogràfiques i algunes referències orals.

A les Illes, les cultures prehistòriques s'introdueixen, lògicament, per via marítima. Per tant, no és d'estranyar que algunes deixalles arqueològiques del municipi s'hagin localitzat just a la vorera de la mar. La majoria dels monuments, però, estan situats al peu de les muntanyes, damunt un turonet rocós. Per què no hi ha vestigis dins les terres de

girau fulla...

concor, enmig de les valls? Possiblement, perquè tempts enrera els pagesos aprofitaren el rocam d'aquells monuments per construir marges i parets, fins que feren desaparèixer tot. Així ho confirmen algunes observacions i referències orals.

A principis de segle, quan s'establiren nombrosos sementers i garrigues de les grans possessions, desaparegueren molts de talaiots i altres deixalles. A l'any 1931, don Lluís Amorós, investigador del Museu Regional d'Artà, denunciava que a Sant Llorenç des Cardassar, concretament "a Son Foradat (avui establiments de Son Gallego), hi havia un poblat grandíols del que no en quedava cap resta, doncs al establir-se la possessió foren arrasades per complet les runes i després, al llaurar la terra, van aparegut els objectes".

A alguns indrets de Capdepera succeí el mateix que a Son Foradat. Així, a Son Talent se construí una ampla paret partitionera destruint part d'un talaiot i un navetiforme, entre d'altres restes. A Son Bessó se'va acondicionar una sòl de porcs damunt un talaiot. A una finca de Son Terrassa no es pot donar passa sense trepitjar tests de ceràmica talaiòtica sense trobar restes de construccions. Són, tan sols, uns exemples.

Les referències toponímiques derivades de claper i de talaia, ens permeten localitzar deixalles o possibles indrets on existiren construccions prehistòriques. Abans d'acceptar-se la paraula talaiot per anomenar tècnicament aquestes torres circulars o quadrades, típiques de les construccions mallorquines i menorquines de l'Edat del Bronze i del Ferro, s'utilitzava popularment el terme de talaia, doncs aquest tipus de construccions megalítiques tenien una forma semblant a les torres de vigilància i de defensa que hi havia a la costa. A prop de Ca'n Barraqueta hi ha una zona que s'anomena

Ses Talaiotes perquè damunt dos pujols, que tenen molt bona mirada i estan ben a prop l'un de l'altre, hi havia un talaiot.

El pagès mallorquí no tan sols associava formes, sinó que també comprovava que on hi havia aquests caramulls de pedres era un terreny desapropiat per conrar, era un claper, i sovint ho acabava d'omplir amb les pedres que treia quan espedregava el camp. Els topònims que conservam referits a aquests caramulls de pedres grosses són: Es Claper, dins la possessió del mateix nom; Es Claperot, dins S'Ullal; Es Claperàs, a prop de les cases de Sos Carbons.

Aquestes construccions tan estranyes inquietaven el pagès, que intentava introduir-ho dins el seu món conceptual d'una manera fantàstica, imaginativa, doncs no li era possible fer-ho racionalment; aleshores els anomenà clapers de gegants. No hi ha dubte que la visió, aquí i allà, d'aquestes grans pedres que formaven estranys monuments havia d'influir dins la cultura popular. Els gegants són, precisament, uns personatges fonamentals dins les nostres rondalles i contes populars; el mateix succeeix a Catalunya; en canvi a altres països europeus, el protagonisme correspon a les fades. El talaiot més monumental i més ben conservat del municipi s'anomena Es Claper des Gegants.

La consciència històrica de l'illenc no anava més enllà del temps de la conquesta de l'Illa pel Rei Jaume I. Les èpoques anteriors a aquesta data eren explicades fantasiosament; dos eren els grans protagonistes: els gegants i els moros; els estímuls visuals que excitaven la imaginació de l'illenc eren, precisament, les construccions megalítiques. Encara avui en dia, dins la pagesia, els talaiots són castellots de moros i clapers de moros.

PEP TERRASSA

EL TEMPS DE LES BALDUFES

V

L'ENCOTRE

I somriu la padrina, satisfeta, amb els colzes sobre la taula-camilla, aguantant-se el front amb les mans. Segueix descabdellant la troca dels records. Una troca a vegades en desordre i d'altres que la memòria en guarda una nitidesa exemplar.

I d'aquella nit de Divendres Sant solament en recorda el malaveig mental per coordinar fets i idees que l'omplien de confusió. Trasbalsada per l'esguard entendrit i suggeridor d'en Xesc, donà tombs i girades tota la nit entre els llençols, sense poder cloure son, perduda l'esma. Es repetia una vegada i una altra, que ella estimava en Josep, el seu Josep, que amb ell es sentia acarona d'estimació, de seguretat, de tendresa. Però..., però, què? No ho sabia, no podia treure'n trellat de la trifulga. La mirada d'en Xesc havia anat més enllà de l'estimació, de la seguretat i de la tendresa. Havia calat més fondo. L'hi havia encès una flama, un foc desconegut que la cremava per dintre. Com un incendi.

S'adormí de matinada, quan les campanes cridaven la gent per a la processó de l'Encontre. Era a trenc d'alba. El cel s'inflava de llum tendre, de llum rosada, de llum esperançadora. Ni un núvol, ni un alè de vent. Tot romania encisat per aquella hora màgica en què la Mare de Déu es trobaria amb el Fill ressuscitat. A la processó de la Mare de Déu, les dones, desbridades, cantaven avemaries pel carrer Fondo. Pel Sitjar, els homes, portant el Crist ressuscitat, cridaven al·leluies.

A la padrina la portaven sobre un folrat d'assutzenes i jacints i gessamí, de flors blanques i oloroses, vestida de verge, blanca, tota blanca, com un núvol coronat de sol. Ella no ha sabut mai si aquell vestit era fet de gases, de tuls, de plomes o de pètals de flor d'ametler. Subtil. Blanc, d'una blancor refulgent, lluminosa. Era ample el vestit, amb una llarga estola de randes i parfalans que es perdia entre la gent de la processó, com una cascada d'escuma. Les dones cantaven llatínades inintel·ligibles, com una remor musical i harmònica, de sons simples, d'agradable modulació. El carrer era ample, de façanes blanques, esplendoroses, enrestades de murta, de menta

i romaní. Finestres i balcons revestits de domassos argentats. I ella, la padrina, semblava flotar, il·luminada, sobre un mar de caps envelats. No sabia on anava, on la portaven, però intuïa que avançava cap a l'encontre amb l'aventura, cap a una fita assenyalada pel destí, cap a la consumació de quelcom per la qual cosa estava creada. En tenia la seguretat que rera la cantonada trobaria la resposta, la finalitat de tots els seus endarrers.

De lluny li arribava el cant monòton d'un cor viril que entonava salmòdies i saltiris. Eren veus greus, ronques de desig, enzelades. Veus calentes que reflectien les façanes, inflant l'aire de ressonàncies. Era la processó dels mascles.

Allà dalt les campanes, bogeria d'arams, voltejaven sense minva, cridaneres, dissonants, com si el campaner fos posseït per una demència exaltada i vehement o s'allegués l'ànim d'una rabiura continguda tirant de les cordes amb bestial sardonisme. La processó de la verge blanca, dones capbaix i vel posat, voltà la cantonada, cap a la plaça. Pel Sitjar pujava la processó dels homes. Portaven enlairat, sobre un baiard de barres paral·leles daurades, tot folrat de pell de moltó de llarg pèl esponjós i tou, clapat, en Xisco Garrit. Nu, fornit i musculós com un déu antic, il·luminat per glopades de llum irreal i fantàstica, embogit per uns fets que començaven i acabaven en ells mateixos, com si tota l'existència i tota la vigoria es concentràs al redol on ell era i es movia. Portava una fona que brandava, xapant l'aire, bronzidora. Reia i reia sense aturall, amb una rialla ampla, espontània i sorollosa, que ressonava sobre la gravetat monòtona del cantusseig processional. Segur i natural, sense afectacions, ni mancances, de trets afavorits, dotat d'una virilitat acompanyada i harmònica, alt i vigorós, de gests mesurats, desimbolt, oberta la rialla, en Xisco llançava, a cada cop de fona, una bengala a l'aire que es desfeia en esclator d'espires blaves. Tota la plaça romania transfigurada per l'intensa blavositat. S'aproparen les dues processons. Els participants, en una mutació inversemblant, quedaren convertits en fronda brillant, de profunda verdositat. Els dos

baiards quedaren junts. La padrina i en Xisco, un en front de l'altre. Ella dreta, tremolosa d'espera. Ell reia i reia i la mirava als ulls. Saltà al baiard d'ella. Quedaren sols els dos, sobre la catifa de flors, mentre a l'aire hi surava l'esclafit emblavissat de la darrera bengala. A la padrina no l'importava la nuesa d'ell, no se n'adonava. Ell li descordà el vestit. Ella tancà els ulls. El deixava fer. Quedaren nus ambdós. Ell la tirà sobre el floratge, carnós i tou, de les assutzenes i els jacints, i s'hi abocà damunt. Ella sentí la ganivetada del sexe...

De sobte es despertà la padrina.

Lluny es sentia la Marxa Reial, que la banda de música tocava a l'hora de l'encontre. El Crist ressuscitat s'havia trobat amb la Mare a la plaça d'Es Sitjar. La processó retornava a l'església, plena de goig. Les campanes repicaven fora mida. Prest la gent tornaria a casa a berenar-se el frit de Pasqua. S'engrescarien en la tasca de fer les panades i els robiois i, de la pasta sobrera, en farien els crespells, ensucrats, de formes capritxoses. Què lluny quedava tot! Submergida encara en la somnolència i trastornada per l'intensitat del malson, o el bon somni, que no sabia esbrinar-ho molt bé, li semblava percebre encara l'ardència de la pell d'en Xesc sobre la seva en una al·lucinada i torbadora possessió carnal. I la mirada, aquella mirada d'en Xesc, entre sincera i sardònica, plena de tendresa i violència, innocent i concupiscent. Una barreja atordidora per a l'encís o per al rebuig, però que tenia la capacitat de despertar desitjos fins llavors ignorats, adormits. Volia fer una reconstrucció mental del somni per reviuir l'en consciència. I l'únic que aconseguia és sentir amb més intensitat la roentor que li resta enganxada a la pell i l'impressió de plaen angoixa, de violenta tendresa que l'acaronava, excitant. Per la finestra que dóna al corral sent la crepitació de la llenya dins el forn. Li puja la flaire aspra de branques grenyals en cremació, àcida, mesclada amb l'olor de panada tova, de robioi confitat, de sucositat d'un sexe que s'umpl dels bramuls del primer endarrer.

JOAN RAI

ja riurem, ja.

QUAN CABRERA PARC NATURAL?

QUAN GAUDIEM DE TANTES ZONES VERDES COM TENIM?

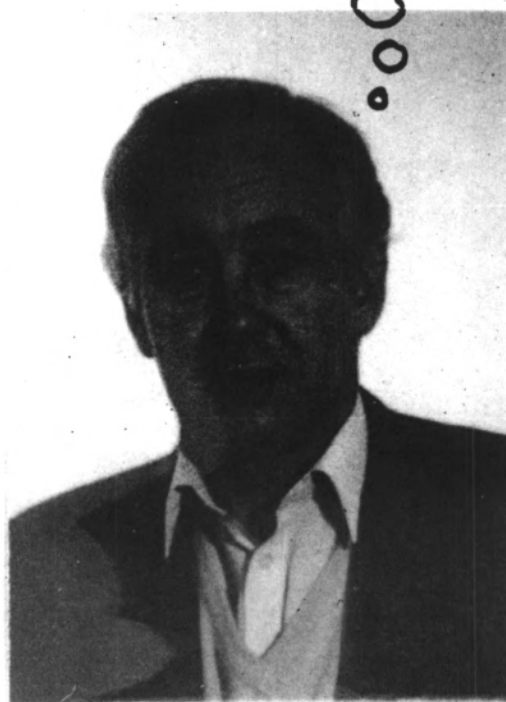
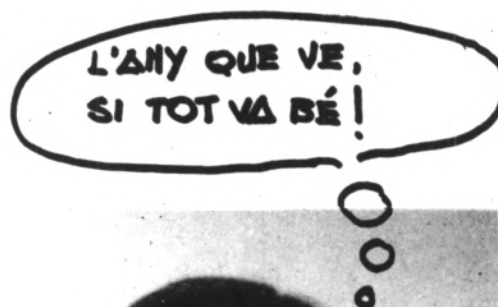
QUAN ASFALTARAN EL CARRER DE LES ESCOLES DE CALA RAJADA?

QUAN L'AJUNTAMENT INFORMARA SOBRE L'AFER POLICIA MUNICIPAL?

QUAN INAUGURAREM CASAL DE CULTURA?

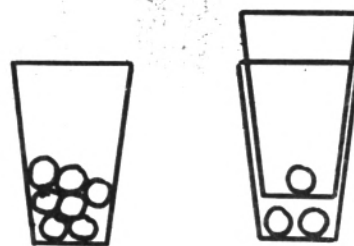

passatemps

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS DEL MES PASSAT

1.- Els números estan ordenats en l'ordre alfabètic dels seus noms.

2.- Ho podem fer de la següent manera:

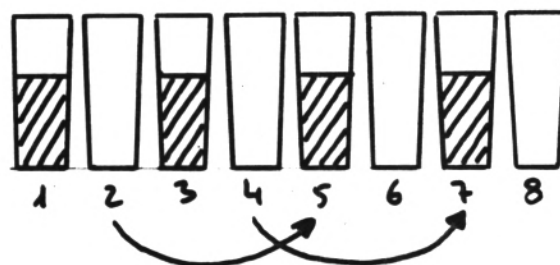
1.- Anam a passar una setmana a un hotel i hem de pagar per endavant les 70.000 pessetes que val l'estància. No tenim diners al comptat, però disposam d'una polsera d'or de set anelles, les quals vales més de 10.000 pessetes cada una. Quedam que podem pagar l'habitació a raó d'una anella per dia. Quantes anelles haurem de fer obrir?

2.- Les dates d'un any es poden escriure de dues maneres:

- dd / mm / aa
- mm / dd / aa

Quants de dies, al cap d'un any, queden ambigus?

3.- Buidam el segon dins el cinquè i el quart dins el setè.

3.- Cada dia surt un autocar de Barcelona a París, i de París a Barcelona en surten tres diàriament. Si el recorregut el fan en dos dies, amb quants d'autocars es creuarà el que surt de Barcelona?

4.- Heu d'escriure un número de 10 xifres, de manera que el número que posem dins cada quadre indiqui les vegades que en el número gros hi apareix el número indicat a dalt.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

5.- A una família de 4 fills, què és més probable?

- a) dos nins i dues nines
- b) un sol nin o una sola nina

4.-

8	5	3	
3	5	0	- Omplim el de 5
3	2	3	- Amb el de 5 omplim el de 3
6	2	0	- Passam el de 3 dins el de 8
6	0	2	- Passam el de 5 dins el de 3
1	5	2	- Omplim el de 5 amb el de 8
1	4	3	- Amb el de 5 acabam d'omplir el de 3 i ens queden 4 litres separats.

IMATGES

S'ANTIC CONVENT (AVUI TEATRE)